

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12Csp/202/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116226081
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116226081.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v spore žalobkyne: M. X., J.. XX. XX. XXXX, bytom Z. XX, 080 01 Prešov, štátny občan SR, v konaní zastúpená Mgr. Ladislavom Riedlom, Levočská 4703/89, 080 01 Prešov, IČO: 50 490 044, proti žalovaná : Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 696,70 EUR s prísl., taktó

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná žalobkyni zaplatiť 1,26 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1,26 EUR od 1.12.2016 do zaplataenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaná má vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 19.12.2016 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplataenia sumy 696,70 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.12.2016 do zaplataenia.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že dňa 16.04.2008 uzavrel právny predchodca žalovanej Dexia banka Slovensko, a.s. s Y. N., J.. XX.XX.XXXX, ako dlžníkom, zmluvu o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX zo dňa 27.02.2008 vo výške 640.000,- Sk (21.244,11 EUR) (ďalej ako zmluva č.1) a zmluvu o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX zo dňa 16.04.2008 vo výške 160.000,- Sk (5.311,03 EUR) (ďalej ako zmluva č.2), ktorý bol poistený pre prípad smrti dlžníka. K týmto obom zmluvám boli uzatvorené zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovanej. Dlžník Y. N.Á. zomrel dňa 31.03.2016 bez zanechania závetu. Dedičské konanie skončilo vydaním majetku v nepatrnej hodnote 19,59 EUR jeho matke s následným zastavením konania. Osobou, voči ktorej by si banka mohla nárokovať vrátenie dlhu po zosnulom, je jeho matka. Avšak iba do výšky sumy 19,57 EUR. Žalobkyňa uviedla, že nebola zmluvnou stranou zmlúv o poskytnutí úveru, a teda nebola ani nositeľkou hmotnoprávnej povinnosti dlžné sumy vrátiť. Bolo by tak tomu jedine vtedy, ak by pre neplatenie úveru živým dlžníkom, a aj to len vo forme predaja jej nehnuteľnosti. Napriek tomu, že nikdy z predmetných úverových zmlúv nebola voči banke dlžníčkou, riaditeľka pobočky v Prešove ju telefonicky minimálne dvakrát oslovila, že ak nebude za zosnulého splácať úver, banka pristúpi k výkonu záložného práva k jej bytu. Z dôvodnej obavy o stratu svojho obydľia musela začať splácať dlh. Zaplataenia sumy na účet zomrelého preukázala potvrdeniami o vklade v hotovosti spolu v sume 696,70 EUR. Uviedla, že predmetným konaním došlo k bezdôvodnému obohateniu banky na jej úkor, pričom banka má vedomosť o skutočnosti, že finančné prostriedky sa vkladali na neaktívny účet bez majiteľa a preto ich nemala vôbec prijať. Dňa 09.11. 2016 prostredníctvom právneho zástupcu zaslala žalovanej predžalobnú výzvu

na vrátenie bezdôvodného obohatenia s cieľom vyhnúť sa súdnemu riešeniu sporu, napriek zjavnému zásahu do jej práv bez právneho dôvodu zo strany žalovanej bolo to, že odmietla komunikovať.

3. Žalobkyňa súdu predložila spolu so žalobou zmluvu o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX, č. XX/XXX/XX, Dexia úverové poistenie zo dňa 16.04.2008, zmluvy o zriadení záložného práva č. XX/XXX/XX, Č..XX/XXX/XX, uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 26D/249/2016, potvrdenia o vkladoch v hotovosti, listy žalovanej zo dňa 28. 11. 2016 a 07. 12. 2016.

4. Žalovaná sa vo veci vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 28.03.2017. Potvrdila skutočnosti tvrdené žalobkyňou, čo sa týka uzatvorených zmlúv s Y. N., ako aj zmlúv o zriadení záložného práva. Poukázala nato, že si prihlásila svoje pohľadávky do dedičského konania, dedičské konanie však bolo zastavené a majetok nepatrné hodnoty bol vydaný O. N.. Listom zo dňa 16. 08. 2016 žalobkyňa žiadala o podrobné vyčíslenie pohľadávky s úmyslom „dosiahnuť zánik záložného práva uspokojením pohľadávok voči zomrelému dlžníkovi Y. N.“. Po vyčíslení dlžnej sumy došlo k čiastočným úhradám zo strany žalobkyne. Žalovaná uviedla, že pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že nebola zmluvnou stranou, je nepochybné, že bola zmluvnou stranou záložnej zmluvy č. 1 a č. 2.

5. Žalovaná poukázala na to, že zánik záložného práva upravuje ustanovenie § 151md) Občianskeho zákonníka a mala za to, že aj keď po poručiteľovi Y. N. nie je právny nástupca, že pohľadávka z úverovej bez zmluvy č. 1 a úverovej zmluvy č. 2 nezanikli. Podľa ustanovenia § 279 ods. 1 Občianskeho zákonníka smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník. Uviedla, že smrťou Y. N. nezanikli pohľadávky, keďže nešlo o plnenie, ktoré sa vzťahovalo na osobu dlžníka a voči žalobkyňi tým, žalovaná eviduje platné záložné právo podľa záložnej zmluvy č. 1 a č. 2.

6. K uvedenému tvrdeniu žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Prešov v obdobnej právnej veci vedenej pod sp. zn. 3Co/36/2012. Poukázala na to, že právna teória aj judikatúra pristupuje k zabezpečeniu záväzkov ručením, ktoré trvá aj po smrti dlžníka jednoznačne aj v termínoch, keď neexistuje dedič alebo právny nástupca. Podľa názoru žalovanej výklad ohľadom trvania ručenia možno analogicky použiť aj na trvanie záložného práva, keďže ide o blízke inštitúty zabezpečenia pohľadávky.

7. Žalovaná poukázala na to, že si nie je vedomá existencie akéhokoľvek dôkazu alebo pochybnosti ohľadom zániku záložného práva v predmetnej právnej veci. Pokiaľ ide o uplatnenú pohľadávku, uviedla, že žalobkyňa realizovala úhradu splátok za dlžníka, ktorá dlžníkovi vyplýva zo záväzkového vzťahu s úmyslom splniť dlh, podľa názoru žalovanej ide o plnenie na základe právneho dôvodu a to zmluvy č. 1 a zmluvy č. 2, plnenie žalobkyne nemožno subsumovať pod žiadny z prípadov, podľa ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka a žalovaná mala za to, že v predmetnej právnej veci nejde o bezdôvodné obohatenie. Potvrdila, že žalobkyňa realizovala úhrady vo výške 696,70 EUR, z čoho pri každej platbe suma 2,50 EUR bol poplatok, s ktorým žalobkyňa súhlasila, čo vyplýva z potvrdení o vklade hotovosti, to znamená, že vklady žalobkyne na účely splatenia pohľadávky zo zmluvy č. 1 č. 2, ktoré uvádzala, boli len vo výške 679,20 EUR.

8. Žalovaná vo veci predložila listinné dôkazy, a to prihlásenie depozitných produktov do dedičského konania zo dňa 29.04.2016 a žiadosť zo dňa 16.08.2016, v ktorom žalobkyňa žiadala na žalovanej podrobné vyčíslenie pohľadávky s príslušenstvom.

9. Súd vo veci vykonal všetky dôkazy navrhované stranami sporu, a vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 12 C s.p. 202/2016 - 56 zo dňa 9. 1. 2018, tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa o, ktorom rozhodol odvolací súd uznesením zo dňa 21. 8. 2018 č.k. 22 Co/46/2018 - 76 takže zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie a tiež žalovanej banky, že smrťou dlžníka dlh nezaniká a rovnako za správny považoval názor, že nezaniká ani záložné právo. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom, že osoba, ktorá sa postarala pohrať zobrala od dlžníka a nie je zodpovedná za dlh rovnako sa odvolací súd stotožnil s právnou konštrukciou o bezdôvodnom obohatení dlžníka, za ktorého sa plnilo (R 1/1979). Odvolací súd však

poukázal na to že konštrukcia o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane dlžníka je nepoužiteľná a to z dôvodu, že dlžník v čase vzniku bezdôvodného obohatenia nežil a nenastala ani právna skutočnosť, s ktorou by bol spojený prechod dlhov podľa ustanovenia § 470 Občianskeho zákonníka. Niet teda osoby, ktorej majetok sa nezmenšil, aj keby sa zmenšil, keby si plnila svoje povinnosti a, ktorá sa takto mala obohatiť. Odvolací súd následne uviedol že žalovaná banka neoznámila dôležitý údaj ani v jej ostatnom podaní - vo vyjadrení k odvolaniu a pritom tvrdí, že žalobkyňa plnila „dobrovoľne s vedomím všetkých podrobností o zmluve 1 a zmluve 2 ..“. Je evidentné, že jeden z najdôležitejších údajov žalobkyňa nemala, a to údaj o existencii, rozsahu a štruktúre dlhu. Pritom požíva obdobnú úroveň ochrany ako dlžník s právom namietať neprijateľné plnenia. Záložca má právo poznať zostatok dlhu a z čoho pozostáva. Kým tento údaj záložcovi neposkytne, je pomerne povážlivé zo strany obchodníka na finančnom trhu, akým je banka, ak má garantovať postup s odbornou starostlivosťou, očakávať platenie splátok úveru zo strany záložcu, ak nie rovno naliehať na platenie. Právny úkon, ktorým sa sleduje plnenie finančného dlhu a ktorého základ je v úverovom vzťahu, vyžaduje pre svoju určitosť ako úplne elementárnu záležitosť poznanie výšky dlhu. Inak sa právny úkon vystavuje absolútnej neplatnosti z dôvodu neurčitosti (§37 ods.1 OZ) . Uviedol, že niet pochyb o silnom záložnom práve, no pre poriadok sa má aj v zložitých finančných právnych vzťahoch dať každému, čo mu patrí. Odvolací súd uviedol, že odmietnutie oznámenia záložcovi tak dôležitého údaja, akým je zostatok dlhu a jeho výška, predstavuje zo strany banky nekalú obchodnú praktiku. Ak sa za stavu pôsobenia nekalej obchodnej praktiky očakáva zo strany banky, že žalobkyňa dospeje k ekonomickému rozhodnutiu splácať splátky, ide o porušenie dôležitej povinnosti konať s odbornou starostlivosťou.

12. Uviedol, že bolo by príliš zjednodušené poskytovať spravodlivosť v tak závažných vzťahoch, akými sú finančné vzťahy, ak by riešenie problému spočívalo len v tom, že určite nejaký dlh existuje a žalobkyňa nemá čo namietať, keď má bremeno záložného práva. Podpora takejto teórie zo strany súdu znamená rezignáciu na výkon spravodlivosti.

13. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie bude zistiť, či dlh je a za tým účelom vyžiadať prehľad splácania obidvoch úverov, ich špecifikáciu podľa istiny, úrokov a poplatkov. Pritom sa vyrovná s otázkou, či banka ako osoba oprávnená na prijatie poisťného plnenia (čl.10.5.3 úverových podmienok) splnila zákonnú povinnosť oznámiť poisťovni poisťnú udalosť (§ 799 ods. 2 OZ). Poisťné plnenie nepochybne dopadá na výšku dlhu. Tak sa dospeje k zisteniu, či je dlh a v kladnom prípade v akej výške. Ak dlh je, je treba vyzvať banku, aby preukázala vôľu žalobkyne uzavrieť právny úkon, ktorého obsahom je splácať dlh dlžníka, a to po oznámení jeho presnej výšky. Ak banka takýto proces kontraktácie preukáže, tak žalovaná banka sa splácaním dlhu za takýchto okolností obohatiť nemohla, a to ani pri nedostatku písomnej formy (§ 455 ods.1 OZ). Ak banka adekvátny proces prejavu vôľe žalobkyne nepreukáže, žalobkyňa plnila bez právnej povinnosti (právneho dôvodu) a žalobe je dôvodné vyhovieť.

14. Súd vo veci opätovne vytýčil termín pojednávania.

15. Žalovaná sa vo veci opätovne vyjadrila (č.l.sp. 83 až 84) a vo veci predložil prehľad splácania predmetných hypotekárnych úverov, a to úveru č. XX/XXX/XX vo výške 640.000 Sk (v prepočte 21.244,11 EUR) a úveru č. XX/XXX/XX vo výške 160.000 Sk (v prepočte 5.311,03 EUR). K otázke poisťného plnenia uviedol, že v prípade poisťovania úverov zosnulého Y. N. banka nemala zákonnú povinnosť oznámiť poisťovni poisťnú udalosť. V žiadosti súdu sa súd odvoláva na bod 10.5.3. úverových podmienok. Avšak z uvedeného ustanovenia žalovanému nevyplývala žiadna povinnosť na oznámenie poisťnej udalosti, lebo žalovaná v uvedenom poisťnom vzťahu vôbec nefigurovala. Bol len „sprostredkovateľom“ poisťovania, ktoré bolo uzatvorené medzi Komunálnou poisťovňou a poisťným. Žalovaná za týmto účelom kontaktoval Komunálnu poisťovňu, ktorá sa vyjadrila, že zosnulý klient Tomáš Sedlák mal v poisťovni 2 poisťné zmluvy produktu Dexia úverové poisťenie, ktoré však zanikli pre neplatenie poisťného 2 roky pred vznikom poisťnej udalosti, čím nebol na lepšie filozofuje naplnený predmet poisťovania. Poisťná udalosť bola poisťovni nahlásená rodinným príslušníkom uvedeného klienta a udalosť bola riadne likvidovaná, zamietnutá a listom informovaná osoba, ktorá hlásila uvedenú poisťnú udalosť.

16. K preukázaniu vôľe žalobkyne splácať dlh uviedol, že je na žalobkyňu, aby uniesla dôkazné bremeno z titulu svojho procesného postavenia. Nemožno požadovať od žalovaného, aby preukazoval vôľu žalobkyne uzavrieť právny úkon. V prípade oznámenia výšky dlhu žalovaná uviedol, že žalobkyňu

nemohla byť informácia poskytnutá z dôvodu, že nebola zmluvnou stranou úverovej zmluvy a dodáva, že plne postupoval v zmysle ustanovenia § 91 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z z. o bankách.

17. Zo zmluvy o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX zo dňa 27. 02 .2008 mal súd zistené, že právny predchodca žalovanej a Y. N. uzatvorili úverovú zmluvu, predmetom, ktorej bolo poskytnutie z bezúčelového úveru vo výške 640.000,- Sk, ktorý sa zaviazal dlžník splácať mesačnými splátkami vo výške 4.981,- Sk.

18. Z predložených listinných dôkazov mal súd zistené, že toho dňa bola uzatvorená aj zmluva o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia istiny, úrokov, poplatkov, prípadných zmluvných pokút a ďalších pohľadávok záložného veriteľa z úveru poskytnutého na základe zmluvy o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX uzavretej medzi Dexia banka Slovensko a.s. a Y. N..

19. Podľa zmluvy o zriadení záložného práva, záložcom bola žalobkyňa a podľa čl. 1 bod 1.3.m dala do zálohu záložnému veriteľovi nehnuteľný majetok nachádzajúci sa v obci Prešov, okres Prešov, katastrálne územie Prešov, zapísaný na liste vlastníctva č. 10708, a to pozemok par. č. XXXX/X, registra „C“ o výmere 1211 m2, zastavané plochy a nádvoría vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu XX/XXXX a nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXXXX nachádzajúci sa v katastrálnom území Prešov, byt č. 1, na ulici Z. Č.. XX, nachádzajúci sa na prízemí v bytovom dome súpisné č. XXXX nachádzajúci sa na pozemku parcelné č. XXXX/X a spoluvlastnícky podiel 61/2939 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu.

20. Podľa zmluvy o úvere č. XX/XXX/XX zo dňa 16. 04. 2008, uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovanej a Y.Q. N. ako dlžníkom, predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 160.000,- Sk, ktorý úver sa dlžník zaviazal vrátiť v mesačných splátkach vo výške po 1.243,- Sk mesačne. Aj k tejto úverovej zmluve bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva č. XX/XXX/XX. Predmetná zmluva o zriadení záložného práva bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobkyňou ako záložcom, pričom podľa čl. 1 bodu 1. 2. 3. najvyššia hodnota istiny, do ktorej záloh záložného veriteľa zabezpečoval, bol stanovený vo výške 160.000,-Sk. Záloh bol nehnuteľný majetok nachádzajúci sa v obci Prešov, okres Prešov, kat. ú. Prešov, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXXX, byt č. 1 nachádzajúci sa na ulici Z. I. I. Č.. XX, na prízemí v bytovom dome súpisné č. XXXX, nachádzajúci sa na pozemku parcelné č. XXXX/X a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločným zariadeniam bytového domu o veľkosti 61/2239 ako aj pozemok parcelné č. XXXX/X, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX registra „C“ o výmere 1211 m2, zastavané plochy a nádvoría v podiele 61/2939.

21. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 26D/341/2016 právoplatnom dňa 09. 06. 2016 súd rozhodol tak, že vydal majetok nepatrnej hodnoty pozostávajúci z finančných prostriedkov na osobnom účte nebohého Y. N., zomr. dňa 31.03.2016, vedenom v Prima banke Slovensko č. SK 05 5600 0000 0088 6160 3002 vo výške 19,57 EUR s príslušenstvom Danke Sedlákovej a dedičské konanie zastavil.

22. Žalobkyňa súdu predložila z potvrdenia o vklade v hotovosti s názvom účtu N. Y. zo dňa 06.07.2016, kde bola ňou vkladaná suma 72,30 EUR, z ktorej suma, ktorá bola pripísaná na účet, bola 69,80 EUR a poplatok vo výške 2,50 EUR, zo dňa 06. 007. 2016 - 271,04 EUR, pričom pripísaná bola suma 268,64 EUR a poplatok 2,50 EUR. Dňa 21. 07. 2016 bola vložená suma 34,90 EUR, suma výške 2,50 EUR bola poplatok, dňa 21. 07. 2016 bola vložená suma 138,66 EUR, poplatok predstavoval sumu 2,50 EUR, dňa 27. 07. 2016 bola vložená suma 5 EUR a poplatok 2,50 EUR, dňa 19. 08. 2016 bola vložená suma 37,40 EUR, z toho bol zaplatený poplatok 2,50 EUR, dňa 19. 08. 2016 bol realizovaný vklad v hotovosti 137,40 EUR a poplatok 2,50 EUR.

23. Žalovaná súdu predložila listinné dôkazy preukazujúce, že históriu transakcie na úvere, kde presne sú označené platby číslami 2, 4, 5, 7 (čl. 114) s nasledujúcimi platbami, ktoré boli zaúčtované s označenými číslami (čl. 112, dňa 06.07.2016 69,80 EUR + 2,50 EUR poplatok za vklad na úverový účet, dňa 21. 07. 2016 - prijatá suma 32,40 EUR + 2,50 EUR poplatok za vklad na úverový účet, dňa 27. 07. 2016 2,50 EUR + poplatok 2,50 EUR, dňa 19. 08. 2016 suma 37,40 EUR + 2,50 EUR poplatok na úverový účet) na predmetný úver, podľa predložených listinných dôkazov išlo o vklady v hotovosti realizované samotnou žalobkyňou s uvedeným názvom účtu: Sedlák Tomáš (jednotlivé sumy pri tlačive vklad v hotovosti označené číslami s tým, je možné logicky spárovať s jednotlivými platbami). Pokiaľ

ide o úver č. XXXXXX v danom prípade žalovaná uviedla to, že došlo k pochybeniu a to platba č. 3 - 136,16 EUR, ktorá bola zaúčtovaná na istinu úveru vo výške 134,90 EUR a 1,26 EUR išlo na úrok a došlo k zaúčtovaniu na úrok nesprávne.

24. Súd vec právne posúdil nasledovne:

25. Podľa § 451 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OZ“), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

26. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením správneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

27. Podľa § 454 OZ, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

28. Podľa § 151md ods. 1 OZ, záložné právo zaniká a) zánikom zabezpečenej pohľadávky, b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje, c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva, d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené, e) vrátením vecí záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním vecí, f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom, g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim z osobitného predpisu, i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

29. Podľa čl. 2 oboch zmlúv o zriadení záložného práva, trvanie záložného práva, záložné právo k zálohu vznikne povolením vkladu záložnej zmluvy do katastra nehnuteľností a toto bude vyznačené na príslušnom liste vlastníctva v časti C. Tarchy. Záložné právo sa počas svojho trvania vzťahuje aj na všetky prírastky k zálohu. Záložné právo vyplývajúce z tejto zmluvy zaniká: zaplatením zabezpečovanej pohľadávky spolu s úrokmi, poplatkami a všetkými účelne vynaloženými nákladmi vyplývajúcimi z tejto zmluvy, o čom záložný veriteľ vydá záložcovi potvrdenie (kvitanciu), vzdaním sa záložného práva záložným veriteľom; v tejto súvislosti sa záložný veriteľ zaväzuje vzdať sa záložného práva v prípade, ak z akéhokoľvek dôvodu neumožní klientovi čerpanie úveru podľa úverovej zmluvy, a to v lehote 7 pracovných dní odo dňa nároku na čerpanie úveru klientom, zánikom zálohu, alebo poskytnutím iného zabezpečenia, s ktorým bude záložný veriteľ súhlasiť.

30. Podľa čl. 4 oboch zmlúv o zriadení záložného práva, ak sa porušia podmienky dohodnuté v úverovej zmluve, najmä ak nedôjde k dohodnutému finančnému plneniu podľa týchto zmlúv, po predchádzajúcom upozornení záložcu záložným veriteľom, je záložný veriteľ oprávnený, aby: predal záloh na dobrovoľnej dražbe spôsobom podrobne upraveným v zákone č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v platnom znení, predal záloh priamo ktorejkoľvek tretej osobe za minimálnu predajnú cenu stanovenú súdno-znaleckým posudkom nie starším ako 3 mesiace, prenajal záloh ľubovoľnej osobe za miestne obvyklú cenu, a to do doby vyrovnania celej pohľadávky, zabezpečenej touto zmluvou, alebo predal záloh formou verejnej obchodnej súťaže v zmysle § 281 a nasledujúcich Obchodného zákonníka.

31. Podľa čl. 4 oboch zmlúv o zriadení záložného práva 4.1.4.1., Zmluvné strany sa dohodli, že za dostatočnú lehotu trvania verejnej obchodnej súťaže považujú lehotu jedného mesiaca od uverejnenia vyhlásenia súťaže. Za vhodný spôsob uverejnenia podmienok súťaže považujú zmluvné strany oznámenie o vyhlásení verejnej súťaže v troch realitných kanceláriách pôsobiacich na území SR. Najvhodnejším z predložených návrhov sa rozumie návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy s najvyššou kúpnu cenou a najskorším zaplatením kúpnej ceny. Záložný veriteľ je oprávnený určiť prioritu uvedených kritérií pre výber najvhodnejšieho návrhu.

32. Podľa čl. 4 oboch zmlúv o zriadení záložného práva bodu 4.2., Záložný veriteľ je oprávnený uskutočniť všetky úkony, potrebné a nevyhnutné k realizácii záložného práva podľa tejto zmluvy a v mene záložcu urobiť všetky právne úkony potrebné k prevodu vlastníctva k predmetu záložného práva na tretiu osobu, pričom záložca je povinný strpieť výkon záložného práva.

33. Bezdôvodne obohatenie je všetko, čo zákon vymenúva v citovaných zákonných ustanoveniach. Právny dôvod vzniku záväzkov z bezdôvodného obohatenia sa opiera vždy o zákon. Ide o dôsledok niektorých právnych úkonov, ako aj niektorých iných právnych skutočností, ak s nimi zákon spája určité zodpovednostné dôsledky. Ust. § 451 OZ upravuje všeobecne bezdôvodné obohatenie. To, čo možno konkrétne posúdiť podľa § 451 ods. 1 OZ, záleží na okolnostiach konkrétneho prípadu, vždy však bude musieť ísť o právnú bezdôvodnosť, obohatenie teda nebude možné posudzovať morálne alebo ekonomicky. Pokiaľ ide o konkrétne prípady bezdôvodného obohatenia, tie sú už bližšie špecifikované v § 451 ods. 2 OZ a v § 454 OZ.

34. V danej právnej veci bolo potrebné rozlíšiť, či žalobkyňa sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia za plnenie bez právneho dôvodu podľa ust. 451 ods. 2 OZ alebo plnenia za iného podľa § 454 OZ.

35. Na výzvu súdu právny zástupca žalobkyne uviedol, že žalobkyňa sa domáhala zaplata na žalovanej sumy, ktorú zaplatila na základe neplatnej výzvy na platenie zo strany žalovanej.

36. Žalobkyňa tvrdila, že bola vyzvaná neplatne zo strany žalovanej na akékoľvek plnenie, vyzvaná bola telefonicky riaditeľkou pobočky a preto vzniklo žalovanej bezdôvodné obohatenie.

37. Žalovaná prostredníctvom zástupcu uvádzal, že žalobkyňu zo strany zamestnancov banky boli poskytnuté informácie o možnostiach, ako vzniknutú situáciu riešiť, teda buď uhradiť dlh za nebohého dlžníka alebo dôjde k uspokojeniu veriteľa vykonaním záložného práva.

38. V danej právnej veci žalobkyňa prišla na pobočku žalovaného a poskytla peniaze zrejme na úhradu dlhu, to mal súd preukázané, je zrejme už, zo samotnej žaloby, kde uvádzala, že dlžník bol Tomáš Sedlák, súd mal preukázanú vôľu žalobkyne aj samotnými vydanými potvrdeniami o vklade hotovosti v jednotlivých dňoch v, ktorých tieto platby žalobkyňa realizovala, žalobkyňa svoju vôľu zaplatiť pohľadávku v ktorej vystupovala ako záložný dlžník (resp. záložca) prejavila už len tým, že sa dostavila do pobočky banky a mala pripravené finančné prostriedky a tieto tam fyzicky vybrala v prospech úverového účtu pohľadávky so zadáním mena Tomáš Sedlák, čím je preukázaná aj obsahová stránka jej prejavenej vôle. Žalobkyňa nepreukázala, že by konala pod nátlakom, pod vyhrážkou prípadne fyzickým násilím. Súd má za to, že vôľa žalobkyne sa odrazila v objektívnej realite jasne a určito.

39. Súd poukazuje na to, že v roku 2008 riešil Najvyšší súd SR situáciu, keď dlžník zomrel a jeho dedič za jeho dlhy nezodpovedal pre nemajetnosť dlžníka. Súd v odôvodnení rozhodnutia sp. zn. 1 M Obdo V 8/2007 uviedol, že samotný fakt, že dlžník zomrel a jeho dedič za jeho dlhy nezodpovedá pre nemajetnosť poručiteľa sa však nedá označiť za zánik dlhu a zánik platného ručiteľského záväzku ručiteľa. Dôsledky vyplývajúce z ustanovenia § 470 ods. 1 ObčZ nič nemenia na existencii záväzku ručiteľa po smrti dlžníka, lebo uvedené ustanovenie upravuje iba zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa a nie prechod dlhov poručiteľa na dedičov.

40. V ďalšom súd mal preukázané, že pohľadávka hlavného dlžníka u žalovaného existovala aj keď hlavný dlžník zomrel dňa 31.03.2016 a žalobkyňa realizovala platby od 06.07.2016 do 19.08.2016, rozhodnutie o dedičskom konaní nadobudlo právoplatnosť dňa 09.06. 2016.

41. Zároveň však treba dodať, že žalobkyňa je v pozícii záložcu - subjektu, na ktorého majetku sa zriadilo záložné právo. Uzatvorením záložných zmlúv prejavila vôľu poskytnúť svoju vec ako záloh na zabezpečenie pohľadávky.

42. Žalobkyňa namietala neplatnosť výzvy banky na úhradu dlhu, a naopak ak teda plnila bez tejto výzvy malo žalovanému vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

43. Súd poukazuje na to, že zákon uvádza, že záložné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky, žalobkyňa realizovala platby na existujúcu pohľadávku s úmyslom docieľiť jej zánik a následne zánik záložného práva, opak ani preukázaný nebol resp. uvedené nik nerozporoval.

44. Keďže súd nemal preukázaný zánik pohľadávky dlžníka Tomáša Sedláka voči žalovanej, ktorá je zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosť, ktorá je vo vlastníctve žalobkyne (to nik nespochybnil) žalovaná sa prijatím úhrad na uvedenú pohľadávku neobohatila, a ani ak by nerealizovala žiadnu výzvu na žalobkyňu ohľadom zaplatenia uvedenej pohľadávky.

45. Žalovaná nové hodnoty nezískala, nakoľko mal súd preukázané, že platby žalobkyne boli použité na plnenie pohľadávok, ktoré sú zaistené záložným právom na ťarchu záložcu, ktorým je práve žalobkyňa a o túto sumu sa znížila výška zabezpečenej pohľadávky.

46. Súd vyhovel žalobe iba v časti sumy 1,26 EUR, a úroku z omeškania z tejto sumy nakoľko v tejto časti nebola suma použitá žalovanou na úhradu pohľadávky dôvodne.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb. %2523517'&ucin-k-dni='16. 5.2019'>, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Vzhľadom na neplnenie si povinností riadne a včas potom čo žalobkyňa doručila výzvu na vrátenie zaplatenej sumy sa žalovaná dostala do omeškania, a preto súd žalovaného zaviazal v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. na úhradu úroku z omeškania 5 % ročne od 01.12.2016 do zaplatenia avšak len z prisúdenej sumy a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

49. Pokiaľ ide o otázku, ktorú právny zástupca opakovane zvýrazňoval na pojednávaniach, že žalobkyňa nie je známa výška zostatkov z oboch úverov a žalovaná jej nechce poskytnúť súčinnosť, ako záložnému dlžníkovi súd poukazuje na to, že v spise sa nachádzajú riadne vyčíslené zostatky a žalobkyňa prípadne žalovanému, sa tak vytvára priestor na rokovania tak, aby došlo k zániku pohľadávky a následne k zániku záložného práva o čo v konečnom dôsledku žalobkyňa zrejme ide.

50. Súd prvej inštancie teda zistil či dlh je a za tým účelom vyžiadal prehľad splácania obidvoch úverov, ich špecifikáciu podľa istiny, úrokov a poplatkov. Čo sa týka poistenia poukazuje na vyjadrenie žalovanej, inak ohľadom poistenia žalobkyňa ani žiadne tvrdenia neprodukovala. No a vôľu žalobkyne mal súd za objektívne zistenú v ďalšom poukazuje na právny názor odvolacieho súdu, ktorý uviedol ods. 23 uznesenia : ... tak žalovaná banka sa splácaním dlhu za takýchto okolností obohatiť nemohla, a to ani pri nedostatku písomnej formy (§ 455 ods.1 OZ).

51. Podľa § 251 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

52. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

53. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku náhrady trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. V danej právnej veci bola žalovaná neúspešná len v nepatrných častiach, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania, o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením súdu prvej inštancie, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.